

Catherine Newman

Sandwich

Vertaald uit het Engels door
Karina van Santen

Ambo|Anthos
Amsterdam

Deze is voor mijn ouders
van wie ik zo buitensporig veel hou

Inleiding

Dit is het beeld: een door stranden omgeven schiereiland dat uitsteekt in de Atlantische Oceaan. Zoom wat verder in. Het is een badplaats op Cape Cod. Hoogzomer. De smalle hoofdstraat wemelt van de kreeftrestaurantjes en minigolf-windmolentjes en opblaasbare zwembadbagels. Maar als je van de hoofdsleur afslaat in een van beide richtingen, dan kom je al snel bij de zee: duinen en door de wind geteisterd helmgras; een stortvloed van roze rozen, weidse blauwe luchten, een vloedlijn afgezet met stenen en mosselen en felgroene ruches van zeewier. Onder de golven: huiveringen van mensenhaaien, tot de kieuwen volgepropt – dat denk je tenminste – met surfers.

Naast de bestuurder van een licht verroeste, zilverkleurige Subaru stationcar: een vrouw van in de vijftig. Haar leeftijd ligt midden tussen die van haar bijna volwassen kinderen en haar bejaarde ouders. Ze is al heel lang getrouwd met een mooie man die tussen de twintig en vijfenzestig procent van alles wat ze zegt begrijpt. Haar lichaam is een wonderland. Of misschien is haar lichaam een tas vol littekens en geheimen en menopauze. Ze komen hier al zoveel jaar dat er inmiddels een aquarellaagje over alles heen ligt: alles wat hard was is uitgesmeerd tot aangename

pastelkleurige herinneringen aan zachte toffees, gefrituurde mosselen en strandjuttten. Zonnebrillen en zonnebrandolie en zanderige voetjes tegen haar dijen en buik gedrukt. Kleine kinderen die over het zand rennen met hun emmertjes. Haar eigen ouders lachend in hun strandstoelen, elk jaar verder gekrompen in hun kleren. Verdriet fel in de periferie, als een licht dat net buiten het blikveld knippert.

De vrouw en haar man hebben de volwassen kinderen van het station gehaald. Ze zijn op weg naar het huisje dat ze elk jaar die ene week huren. Ze is zo blij dat de kinderen bij haar zijn dat ze niet weet wat ze met zichzelf aan moet behalve met haar hoofd omgedraaid naar ze kijken en glimlachen. Het is het enige moment van de reis waarop ze nooit klaagt over het verkeer.

'And we are put on earth a little space, that we may learn to bear the beams of love,' zegt ze, zomaar vanuit het niets.

'Is dat een gedicht?' vraagt haar twintigjarige dochter. Dat is het.

'Van wie?' vraagt de dochter.

'William Blake.'

'Hoe heet het?'

De vrouw trekt een gezicht. 'Het zou weleens "The little black boy" kunnen heten.'

'Bah, mam!'

'Ik weet het, ik weet het. Maar ik geloof dat het oké is.'

'Dat betwijfel ik.'

'Was hij niet voor afschaffing van de slavernij?'

'Zo eentje die zelf mensen tot slaaf maakte?'

'Goede vraag,' zegt de moeder.

'Bedoelt hij *beams* als in "houten balken"? ' vraagt de dochter.

'Of *beams* als in "stralen" in je ogen?'

'Ik weet het niet.' Ze heeft het zich altijd op allebei de manieren

voorgesteld: je ogen half dichtknijpen tegen de ondraaglijke lichtheid van de liefde terwijl je tegelijkertijd gebukt gaat onder het gewicht van dat kruis. 'Het is zo verpletterend mooi, mens te zijn,' zucht de moeder, en de dochter zucht en zegt: 'Maar ook zo verschrikkelijk en belachelijk.'

En misschien is het alle drie.

Deze ene week.

ZATERDAG

1

‘O mijn god! O mijn god! O mijn god!’ Ik lach. Ik schreeuw en ik huil ook. Het water stijgt en stijgt en stijgt tot aan de rand van de wc-pot. ‘Nick! Nick! Nicky!’ Roepen is kennelijk mijn enige bijdrage aan deze situatie. Mijn man heeft de plopper in zijn handen, maar hij kijkt als in trance naar het water. In een tekenfilm zou de draaiing in de pot weerspiegeld worden in zijn gehypnotiseerde ogen. ‘Nicky! Nick!’

Nick lijkt bij zijn positieven te komen. Hij buigt zich over de wc, draait aan iets bij de vloer, en er volgt een kloink-geluid, een naar adem happen uit de pijpen. Het water komt tot rust. ‘Jezus,’ zeg ik. ‘Oef.’

Maar dan verschijnt er iets in de wc. Iets als een grote zilveren kwal. Wat is dat in godsnaam? Een luchtbel? Een gigantische luchtbel! Hij drukt de inhoud van de wc-pot naar boven en over de rand, alles klotst op de vloer als een waterval. Een waterval, als er een waterval binnen in het huis was met ontbindend wcpapier en erger erin. Ik spring op de rand van het bad, schijnbaar om mezelf beter te kunnen horen gillen.

‘Hoe erg is het daar?’ roept onze dochter door de dichte deur. ‘O mijn god, ieuw! Zeg hoe erg het is! Ik ruik het! Het ruikt hier naar verrotte radijsjes.’

‘Niks aan de hand, liefje! Komt goed!’ roept Nick. Hij staat weer over de wc gebogen met de plopper, bezig alsof hij een soort dunne boter aan het karnen is.

‘Je vader liegt!’ roep ik naar Willa. ‘We staan tot onze knieën in het rioolwater.’

Nick kijkt op en glimlacht naar me. ‘Staan we tot onze knieën in het rioolwater, Rocky?’

Nee.

‘Ja,’ zeg ik. ‘Dat T-shirt staat je goed trouwens,’ voeg ik eraan toe. ‘Dat wou ik alleen even zeggen.’ Hij lacht en spant zijn sexy biceps. Er klinkt opeens een zuigend geluid, en de rest van het water kolkt weg. Nick buigt rustig voorover en draait de kraan open om de pot weer vol te laten lopen.

We zijn in het huisje – hetzelfde dat we al twintig jaar elke zomer huren. Het is zaterdag, eind van de middag. We zijn hier ongeveer een uur. Misschien minder. We weten wel dat we deze oeroude septic tank niet moeten overbelasten – er hangt zelfs een ingelijste gekalligrafeerde aanmaning boven de wc waarop staat: DE OEROUDE SEPTIC TANK NIET OVERBELASTEN! – maar kijk nu eens.

‘Hebben jullie hulp nodig?’ roept Willa naar binnen. ‘Zeg alsjeblieft nee. Ik wil eigenlijk echt niet helpen. Jamie wil het wifwachtwoord weten.’

‘Volgens mij is het nog steeds chowder¹²³, allemaal kleine letters,’ zeg ik.

‘Bedankt,’ zegt ze. We horen dat ze het naar haar broer roept. ‘Sorry, jongens, weten jullie toevallig waar de tas met zwemspullen is?’

‘Fuck,’ zegt Nick. Hij komt overeind. ‘Heb je al in de auto gekeken?’ roept hij naar Willa, en ze zegt: ‘Ja.’

‘Fuck,’ zegt Nick weer. ‘Ik ben bang dat we hem thuis in de gang hebben laten staan. Ik zie hem voor me.’

‘Dat meen je niet!’ zeg ik. Ik sta nog steeds op de rand van het bad en hou mezelf in evenwicht met een hand aan de stang van het douchegordijn. ‘Ik vroeg nog speciaal: “Heb je alle tassen uit de gang gehaald?” En jij van: “Jaja, ik heb alle tassen.”’

‘Jaja,’ zegt hij. ‘Ik weet het. Kennelijk toch niet allemaal.’ Hij kijkt me niet aan terwijl hij dit zegt. ‘Het is uiteindelijk geen enorme crisis. We kunnen in het dorp nieuwe zwemspullen kopen.’

‘Oké,’ zeg ik. ‘Maar jij bagatelliseerde mijn zorgen of we al die stomme tassen wel hadden.’ Bah, mijn stem! Je hoort gewoon het oestrogeen door mijn strottenhoofd rollen.

‘Jezus, Rocky.’ Hij haalt nu met zijn voet een badhanddoek over de vloer. ‘Zo’n grote ramp is het niet.’

‘Ik zei niet dat het een grote ramp was,’ zeg ik zacht, maar de lava uit mijn chagrijnvulkaan spuit door mijn aderen. Als de menopauze tastbaar was, zou hij uit mijn oogbollen sproeien en het woord ‘bah’ dwars over Nicks knappe gezicht schroeien. ‘Erken nou maar gewoon dat je nooit echt naar me luistert als ik je iets vraag.’

‘Nooit,’ zegt hij vlak. ‘Wauw. Goed om te weten.’

‘Staan jullie daar nou in het strontwater ruzie te maken?’ roept Willa naar binnen. ‘Hebben jullie een meta-ruzie over de manier waarop jullie ruziemaken? Niet doen. Pap, heb je sorry gezegd voor waar mammië boos over is, wat het ook is? Zeg nou maar gewoon sorry en ga verder met je leven.’

‘Heb ik gedaan,’ zegt hij, en ik trek mijn wenkbrauwen op. ‘Maar heb je het echt gedaan?’ zeg ik, en hij haalt zijn schouders op en zegt: ‘Goed genoeg.’

‘Willa!’ roep ik. ‘Het gaat best. Laat ons maar. Ga een paar minuten iets anders doen.’

‘Oké... maar ieuw, er sijpelt iets onder de deur door. O, oké, Jamie zegt dat het chowder met een hoofdletter C is. Ieuw! Maak de boel schoon en kom naar buiten!’ roept Willa. ‘Ik wil kijken hoe we de zwemspullentoestand kunnen oplossen.’

‘Ja,’ zeg ik. ‘Dat gaan we doen.’ En dan klinkt er een plopge-luid, wat het geluid blijkt te zijn van de gordijnstang die loskomt van de muur. Ik verlies mijn evenwicht, grijp naar de glibberige, met zeesterren bedrukte stof die nergens meer aan vastzit, en beland met een klets op de vloer, stoot mijn hoofd aan de rand van de wasbak en mep Nick met de stang in zijn gezicht. Ik lig op mijn rug, met het douchegordijn over mijn lichaam gedra-peerd als een lijkwade.

Nick kijkt op me neer, niet overmatig geschrokken. ‘Hoe is je vakantie tot nu toe?’ vraagt hij met een glimlach. Dan steekt hij zijn handen uit om me overeind te helpen.